

STROKOVNA PRAVILA RAČUNOVODENJA, KOT PODLAGA IZRAČUNA NESORAZMERNOSTI

Mag. Darinka Kamenšek

Zakon o odvzemu premoženja nezakonitega izvora

- ▶ 5. člen Zakona o odvzemu premoženja nezakonitega izvora v tretjem odstavku opredeljuje: *“Pri ugotavljanju nesorazmernosti se upošteva vrednost vsega premoženja, ki ga ima oseba iz prejšnjega odstavka v lasti, posesti, ga uporablja, uživa, z njim razpolaga ali je razpolagala oziroma ga je prenesla na povezane osebe ali je bilo pomešano z njihovim premoženjem ali je prešlo na njene pravne naslednike.»*
- ▶ *»Premoženje je nezakonitega izvora, če ni dokazano, da je bilo pridobljeno iz **zakonitih dohodkov** oziroma na zakonit način. Domneva se, da premoženje ni bilo pridobljeno iz zakonitih dohodkov oziroma na zakonit način, če je podano očitno nesorazmerje med njegovim obsegom in dohodki, zmanjšanimi za davke in prispevke, ki jih je oseba, zoper katero teče postopek po tem zakonu, plačala v obdobju, v katerem je bilo premoženje pridobljeno.»*

Ključni pojmi

- ▶ premoženje in dohodek
- ▶ Dr. Turk v svojem Pojmovniku računovodstva, financ in revizije **premoženje definira kot sredstva**
- ▶ **Sredstva** definira kot v denarni merski enoti izražene stvari, pravice in denar, s katerimi premoženjskoppravno razpolaga podjetje in iz njih pričakuje gospodarske koristi: pri tem se stvari in pravice všttevajo med sredstva največ do zneska, ki ga je mogoče pričakovati, ko bodo neposredno ali posredno pretvorjena v denarno obliko
- ▶ V zvezi s premoženjem najdemo v Slovenskih računovodskih standardih (v nadaljevanju SRS 2016) tudi pojem **čisto premoženje**, ki ga dr. Turk v svojem Pojmovniku definira kot premoženje, ki ni obremenjeno z dolgovi; razlika med vsemi sredstvi in dolgovi, ki ustrezajo razumevanju kapitala kot lastniškega kapitala.

Temeljni princip bilance stanja

$$S - O = K$$

- S = SREDSTVA
- O = OBVEZNOSTI
- K = KAPITAL

Uvod v SRS opredeljuje...

- »Lastniki vložijo kapital z začetnimi sredstvi v obliki denarja, stvari ali pravic ob ustanovitvi organizacije. Kasneje ga povečujejo z novimi vlogami in s čistim dobičkom, v posebnih primerih pa tudi s prehodnim prevrednotenjem posameznih sredstev ali obveznosti. Kapital se zmanjšuje z vračili lastnikom ali s čisto izgubo. Kapital izraža lastniško financiranje organizacije in je obveznost organizacije do lastnikov. To je tudi tista obveznost do virov sredstev, ki je ni mogoče obravnavati kot dolg. Sicer pa se pri poslovanju organizacije vedno pojavljajo tudi dolgovi, ki omogočajo sofinanciranje sredstev, dobljenih s kapitalom.

Sredstva, ki jih organizacija pridobi s kapitalom ali dolgovi, imajo obliko stvari, pravic ali denarja; organizacija jih obvladuje in iz njih pričakuje gospodarske koristi, ki pritekajo na več načinov.

Nadaljnji pojmi, ki so povezani s preoblikovanjem sredstev

- **Izdatki**; odlivi (cash disbursement) – vse kar zmanjšuje celotna razpoložljiva denarna sredstva v kakem obdobju; razčlenimo jih lahko na izdatke pri poslovanju, izdatke pri naložbenju (investiranju) in izdatke pri vlaganju (financiranju)
- **Potrošek** (quantity of); v naravni merski enoti izražena količina sredstva, ki je bila porabljena in nima več prvotne oblike in prvotnih lastnosti; je podlaga za ugotavljanje stroškov)
- **Strošek** (costs); celotna v denarni merski enoti izraženi potroški prvin poslovnega procesa pri nastajanju in razpečavanju poslovnih učinkov v nekem obdobju; alo povedano poenostavljeno ovrednoten potrošek
- **Prihodki** (revenues); prodajna vrednost prodanih količin poslovnih učinkov pa tudi drugi zneski, s katerimi se pokrivajo odhodki istega obdobja pri ugotavljanju poslovnega izida
- **Prejemki**, prilivi (cash receipts); vse, kar povečuje celotna razpoložljiva denarna sredstva v kakem obdobju
- **Dobiček ali izguba iz poslovanja** (EBIT, operating profit); razlika med poslovnimi prihodki in poslovnimi odhodki
- **Davek od dobička** (income tax); davek, obračunan po predpisanih davčnih stopnjah od obdavčljivega dobička
- **Čisti dobiček** (net profit); razlika med dobičkom in obračunanim davkom iz dobička

Dohodek (new value, income):

1. v podjetju razlika med prihodki in tistimi odhodki, ki izvirajo iz trošenja delovnih sredstev, predmetov dela in tujih sredstev;

- a) zaposlencem se deli s plačami in deleži v čistem dobičku
- b) posojilodajalcem in kreditorjem z obrestmi in drugimi nadomestili
- c) lastnikom z dividendami in drugimi vrstami nadomestil
- č) podjetju z oblikovanjem rezerv in zadržanim čistim dobičkom
- d) državi z davki

2. pri fizični osebi celota njenih zaslužkov po odbitku stroškov, ki jih je imela za njihovo doseganje.

Povečevanje premoženja

- Premoženje pojmeta ali posameznika se povečuje z dohodki (dobičkom), kar izhaja iz vsebine kapitala. Dobiček ali če uporabimo izraz dohodek se pripiše kapitalu. Če se povečuje kapital se povečajo tudi sredstva v bilanci stanja, saj je potrebno upoštevati temeljni princip bilance stanja.
- Največja napaka v praksi – nerazumevanje **denarnih in nedennarnih kategorij**
- **Predpostavka:** neto sredstva (kapital) se lahko poveča le z zakonitimi prejemki .... V primeru, če je vsota povečanja vrednosti neto premoženja in tekoča poraba za življenje višja od zakonitih prejemkov govorimo o nesorazmernosti izdatkov za povečanje premoženja in življenja z zakonitimi prejemki.

Načelo nastanka poslovnega dogodka

- ▶ Načelo nastanka poslovnega dogodka je koncept, ki zahteva, da moramo evidentirati računovodske transakcije v obdobju, v katerem se dejansko pojavijo, in ne še le v obdobju, v katerem se pojavljajo denarni tokovi, ki so povezani z njimi. Načelo nastanka poslovnega dogodka je temeljna zahteva vseh računovodskih okvirov, tako v Slovenskih računovodskih standardih kot tudi v Mednarodnih standardih računovodskega poročanja.
- ▶ In je krivec za to, da je razlika med denarnimi in nedenarnimi kategorijami

Primeri pravilne uporabe načela nastanka poslovnega dogodka so:

- ▶ Prodajo zabeležimo, ko izstavite račun stranki, in ne še le takrat, ko nam kupec plača (denarni tok nastane kasneje).
- ▶ Stroške zabeležimo, ko prejmemo račun, in ne še le takrat ko ga plačamo (denarni tok nastane kasneje).
- ▶ Pri računu kupcu zabeležite ocenjeni znesek slabega dolga takoj ko to zaznamo, in ne še le takrat ko postane očitno, da nam stranka ne bo plačala (denarni tok nastane kasneje ali sploh ne bo nastal).
- ▶ Evidentiramo amortizacijo za osnovno sredstvo v dobi koristnosti, in ne obračunamo odhodke v nabavljenem obdobju (denarni tok nastane prej).
- ▶ Zabeležite provizijo v obdobju, ko jo prodajalec zasluži, in ne v obdobju, v katerem je plačana (denarni tok nastane kasneje).
- ▶ Zabeležijo se plače v zasluženem obdobju in ne v plačanem obdobju (denarni tok nastane kasneje).

Pomembnost uporabe načela nastanka poslovnega dogodka

- ▶ Ob pravilni uporabi načela nastanka poslovnega dogodka nam je omogočeno, da združimo vse informacije o prihodkih in odhodkih za obračunsko obdobje brez izkrivljanja in zamud, ki jih povzročijo denarni tokovi, ki izhajajo iz tega obračunskega obdobja.
- ▶ Če ne upoštevamo dosledno principa nastanka poslovnega dogodka so najpogosteje prihodki previsoko izkazani (v kolikor je terjatev neizterljiva) in le ti se ne bodo spremenili v denar. Dejstvo je, da s prihodki ni mogoče ničesar kupiti.

Hvala za pozornost

➤ darinka.kamensek@abc-revizija.si

